

Əbraniğoynak' namak' **Běšin əyit**

Me namak' İsusi nanaxun baksunaxun, yəni beşi erin təxminən 60-70-ci usenxone şameşe. Me namak'i maya şamesuna q'a şot'o şin şamsuna avateyan. Ama namak'a k'alk'at'an ak'esa ki, şampiyo İsusi yaq'en taysa burqi əbraniğoy boş çalxeğala, s'ila amdare bake. Şot'in izi əyitə qay, bəzi ganxo lap töhmətsune p'ap'espsa. Namak' İsusa Buxaçuğoy Ğar, Şot'ay yaq'abi Çark'est'al k'inək' nu q'abulbi düzgün yaq'axun c'eğala əbraniğoynak'e şameşe.

Namak'a şampit'in İsusi yaynak' bit'u, İçu q'urban tadi beşi günaxxo os'k'i taşt'una nu q'abulbalt'aynak' çarkesun nu baksunane ak'est'a. İvel şame boş bakalt'oğə Buxaçuğoxun əxil baki günaxaç tağala əbraniğoy piyelxun p'urum c'ovakeşt'i İsusi bito xavareçalxoxun, bito samci bəyinşxoxun, lap angelxoxunal üst'ün baksunane çoyel c'evksa. Süft'in irəzilüğa görə leviğoxun c'ək'eğala samci bəyinşxon Q'onçuğoy bəş şampi bito q'urbanluğ heyvanxoy p'iyen nu bes bakalt'u, İsusen İz bədənə q'urban tadat'an şipi p'iyene bi! Me q'urbana q'abulbit'oğoy günaxxo Şot'ay bari p'iyene tumexun os'k'i taşeri! Buxaçuğon Şot'ay eçeri q'urbana q'abulebi, Şot'o p'uri ganuxun bəyinbi beşi günaxxo bağışlayinşest'ala Həmişəluğ Samci Bəyinşe bi! Metərluğen, İsus Buxaçuğoy

yaxun ğaçeşi tüzə irəzilüĝa bex p'ap'esp'iyone baki!

Namak'i axırını bulurxost'a İsus q'abulbi, Şot'ay şipi p'ie loxolxun nu çaxp'i c'ovakalt'oĝoynak' həzirbaki neymətxoxune əyitesa. Buxaçuĝoy padçaĝluĝa, həmişəluĝ yəşəyinşə taĝala yaq' saycə İsusaxune c'ovak'sa! Mot'aynak'al namak'a şampit'in yax beşi vėluĝa nu malbsuna, beşi vėluĝast'a ost'aar çurpsunane k'ale. İçoĝost'a metər vėluĝ baksuna görə Buxaçuĝoy piyes şaat' ak'eşit'oĝoy s'iya duĝi yax ük'e tast'a.

Namak' öĝüd-nəsyət q'a xeyir-bərəkət tast'unen saal dirist'uĝ yaq'absunene çark'sa.

Girke boş bakalorox:

1:1-3 Ğara ak'alt'in Bava ak'ine baksa

1:4-2:18 İsus Xrist'osi angelxoxun üst'ün baksun

3:1-4:13 İsus Xrist'osi Moiseyaxunal, Yeşuaxunal üst'ün baksun

3:1-6 İsus Xrist'os Moiseyaxun üst'üne

3:7-4:13 Buxaçuĝon əyit tadi irəətlüĝa Yeşuan təə, İsusene tast'a

4:14-7:28 İsus Xrist'osi bito samci bəyinşxoxun üst'ün baksun

4:14-5:10 İsus Xrist'os Melk'isedek'allarik həmişəluĝ bakala sa Samci Bəyinşe

5:11-6:12 Vėluĝast'a ost'aar çurpsuna q'a düz yaq'axun nu c'aysuna k'alpsun

6:13-7:28 Buxaçuĝoy İzi tadi əyitin loxol çurpsun q'a İsusi bito bəyinşxoxun, lap Melk'isedek'axunal üst'ün baksun

8:1-10:39 İsusi bex p'ap'esp'i tēzə irəzilüği
 süft'in irəzilüğaxun üst'ün baksun
 8:1-13 Ğaçesi tēzə irəzilüği Samci Bëyinş
 İsus
 9:1-10:18 İsus Xrist'osaxun oşa günaxxo
 os'k'seynak' q'erəz sal sa q'urbana ehtiyəc
 nu baksun
 10:19-39 Vəluğa nu malbi günax
 əşpest'unaxun əxil baksuna k'alpsun
 11:1-40 Vəluği loxol ost'aar çurpi Buxaçuğoy
 piyes saat' ak'eşiyorox
 12:1-29 Buxaçuğoy yaynak' bala bavaluğ
 13:1-25 Ögüd-nəsyətxo saal namak'a
 yaq'abalt'oğoynak' tadala xeyir-bərəkət
 q'a dirist'uğxo.

Ğarene Buxaçuğə amdarxo çalxest'a

¹ Buxaçuğon beşi bavoğə İzi əyitə upsun
 çureğat'an həmişə xavareçalxone əyitp'est'e,
 hər dəfəl cürbəcür yönene mot'o ak'est'e.

² Həysə isə, me dünyəni axıreynak' mal mandı
 sa vədine, Şot'o yax İzi Ğarene çalxest'a, İzi
 me dünyəne hər şeye loxol kalo laxi Ğaren, hər
 şeye İçuxun sagala yaratmışı Ğaren.

³ Ğarast'ayan aksa Bavay kalaluğa, perin sa
 çoyel sámeşit'oğə t'e soğə çoyel ak'ala k'inək',
 Ğara ak'alt'inal Bava ak'ine baksa. Şot'ine İzi
 hər şeye bacarbala əyiten me dünyənə efsa.
 Şone beşi günaxxo os'k'i taşeri Ala Arşit'ay yön
 tərəf, ən hörmətlu gala Arşıyo. *

* 1:3 1:3 İvel məğ. 110:1

Ğar angelxoxun üst'üne

⁴ İsus Q'onçux † k'inək'e çalxeşi. Me s'i angelxo tadeşi s'iyaxun üst'üne, hetər ki, İçal şot'oğoxun üst'üne.

⁵ Axırı Buxaçuğon mani angela hevaxt'esa

"Hun Bezi Ğarnu,
Zu ğeyinaxun Vi Bava k'aleğoz" ‡ pe?

Nəəl ki

"Zu Şot'ay Bava k'aleğoz,

Şoval Bezi Ğar"? §

⁶ İzi süft'in Ğara dünyəne yaq'abat'an isə,
Buxaçuğon nexə:

"Barta Buxaçuğoy bütüm angelxon Şot'o
bulq'at'un k'os'bi". *

⁷ Angelxoy barada metəre şameşe:

"Angelxo Şot'ay əyiten muş İzi əyiten tağala
k'inək'e taysa,

Q'ulluğçıgo Şot'in bok'ala aruxə bsa". †

⁸ Ğara isə nexə:

"Ay Buxačux, Vi taxt' həmişəluğə,
Düzgünluğən efale Vi padçağluğa.

⁹ Hun düzgünluğan c'ək'p'i, pisluga isə
nifrətenbi.

† 1:4 1:4 - Miya İsusə "Q'onçux" pi k'alpsuni, Şot'ay hər şeyə loxol ext'iyər baksuni baradane nex. ‡ 1:5 1:5 - Mo İvel məğ girke p'əmcı məğə boş'tan ext'eşi əyitmuxə (İvel məğ. 2:7). Miya əbrani muzin tam dəgig uk'ayan "Hun Bezi Ğarnu, ğe Zu Va dünyənez eçeri" əyitmuxə bu. Me əyitmoğoval padçağ laxat'ant'un nexey. "Bezi Ğar" əyit miya "Bezi c'ək'p'i padçağ" məninən, "Zu Va dünyənez eçeri" əyit isə "Va padçağəz laxi" məninənə əşəsa. § 1:5 1:5 2 Padç. 7:14; 1 Hadis. 17:13 * 1:6 1:6 K'an. 32:43; İvel məğ. 97:7 † 1:7 1:7 - İvel məğ. 104:4

Kot'aynak'al, Buxaçuğon, Vi bakala Buxaçuğon,
 Va kala müqluğen c'ək'p'i
 T'iyəmint'oğoxun bitot'uxun üst'üne bi". ‡

¹⁰ Gare barada metərəl same:
 "Ay Q'onçux, Hunnu oçalin binorina laxiyo,
 Göyurxoval Vi kiyexun c'eri əşe.

¹¹ Şorox əfçibaki tağalt'un, ama Hun həmişəluğ
 mandalnu.

Şorox paltar k'inək' bisibakalt'un,

¹² Hunal şot'oğə bəc'ürpi ext'alnu,
 Şot'oğə sa paltar k'inək' badalbalnu.

Ama Hun haşonu,

Vi usenxoyal axır butene!" §

¹³ Buxaçuğon mani angela hevaxt'esa

"Zu Vi düşmənxo Vi turin oq'a sakamin

Bez yön tərəf arsa" * pe?

¹⁴ Axırı angelxo şuva? Çark'esuna sa miras
 k'inək' haq'i amdarxo q'ulluğbseynak' yaq'abaki
 q'ulluğçi urufxo tene ki?

2

Buxaçuğon tət'iğbi çark'esuna
t'öǝxmaban

¹ Mot'o görəl yan mot'oxun bəş k'alpit'oğə lap
 gele fikir tadalayan ki, beşi yaq'a nu açesp'ayan.

² Axırı angelxon Moiseya avabakest'i
 k'anunxoxun hər c'eyşuni q'a şot'oğə
 pozmişşsuni axır haq'q' bakala cazaneysa, *

‡ 1:9 1:9 İvel məğ. 44:7-8

* 1:13 1:13 İvel məğ. 110:1

§ 1:12 1:12 İvel məğ. 102:25-27

* 2:2 2:2 - Ap'ost'. 7:53; Gal. 3:19

³ t'e vədə Q'onçuğon yax İz muzin avabakest'i çark'esuna t'öğxbsuni axır k'ə bapon? Şot'ay yax p'ap'espun çureğalt'oğoval mot'o içogoy ümüğon ibakalt'ogone təst'igbsa.

⁴ Buxaçuğon İçinal mot'o İz möcüzoğon, nişanxon, cürbəcür yönurxon İzi zora ak'est'unen saal çark'esuna q'abulbit'oğon İçin çureğala k'inək' İzi Urufaxun tast'unen təst'igebi.

İsus Xrist'osi yax çark'est'eynak' me dünyəne sa amdar k'inək' eysun

⁵ Beşi yaqbəğala, həysə iz barada əyitk'ala gələcəyə Buxaçuğon angelxo tene tapşurbe.

⁶ Mone, İvel Şame boş me barada sa gaal bune: "Amdar hik'k'ale! Ama Hun p'urumal şot'o eyexun ten c'evksa!

İnsan şuva ki? Ama Hun p'urumal şot'ay fikirən zap'e!

⁷ Şot'o yaratmışat'an saycə göynul bakala angelxoxunen oq'a biq'i,

Şot'o taxt'an arşevk'i, kalaluğa iz kiyelen tadi.

⁸ Şot'o Vi yaratmışit'oğoy loxol kalon laxi.

Şot'ay kiin oq'ane bito". †

Me əyitmoğoxunal ayanksa ki, Buxaçuğon hər şeyə insani kiyele tade, şot'ay kiin oq'a nu bakala sa şey tene efe. Düze, mot'o həysə hələ ki ak'es teyan baksa.

⁹ Ama İsusa - Buxaçuğon yax İzi çuresuna ak'est'i, Şot'o angelxoxun samal vədə oq'a biq'i beşi bitot'ay gala bisunaxun c'ovakest'i İsusa

† 2:8 2:8 İvel məğ. 8:4-6

ayanksa. Həysəəl taxt'a arsiyo Şone, kalaluğ Şot'ay kiyele.

¹⁰ Q'erəz cürə bakesal tene bakoy. Şot'o görə ki, bito Şot'aynak' bakala, hər şeyal Şot'oxun eğala Buxaçuğon çark'eseynak' Yaq' Qaypit'u bisunaxun c'ovakest'ine me əşləynak' layiğ ak'es bakoy. Bito me çark'esuna q'abulbiyoroxal Buxaçuğon me Yaq' Qaypit'u tadi kala s'iya şərik bakine baksa.

¹¹ Axırı amdarxo İvelbaloval, İvel bakaloroxal - bito beşi "Bava" pi k'alk'ala Buxaçuğoy əyluxe. Şot'aynak'al İsusen şot'oğə "viçimux" pi k'alpsunast'a əyib sa şey tene aksa.

¹² Şot'in nexə:

"Vi s'iya Bez viçimoğoy bəş bayanboz, Şot'oğoy arane Vi s'iya alaboz". ‡

¹³ Şot'in metərəl nexə:

"Şot'o Zu bač'an taradoz" §
saal:

"Mone, Zu saal Buxaçuğon Za tadi əylux". *

¹⁴ Me əyluxal bito insani bala baksuna görə, Şo İçal sa insani bala k'inək' me dünyəne hari bisunaxune c'ovaki. Metərлуənal, bisun iz kiyel bakala şeytana əfçinebi,

¹⁵ bisunaxun t'it'es nu baki şot'ay bəş aciz bakala bito me amdarxo çark'esedi.

¹⁶ Şot'in İz kula angelxo təə, Avrahami nəsiləxun bakalt'oğone boxodi.

¹⁷ Mot'o görəne Şo me dünyəne İz "viçi" pi k'alk'alt'oğollarik' hari ki, şot'oğoynak' ük'

‡ 2:12 2:12 İvel məğ. 22:22 § 2:13 2:13 İsa. 8:17 * 2:13 2:13 İsa. 8:18

bok'osp'ala hamal içəğə gəç sa Samci Bəyinş k'inək' bakane, Q'onçuğoy bəş q'ulluğbi İçu q'urban tast'unen şot'oğoy günaxxoy toya ödəyinşest'ane.

¹⁸ Şo İç sinəyinşaksunaxun koruğ zapsun c'ovaki baksuna görəl, həysə içəğoy yəşəyinşast'a sinəyinşaksunaxun c'ovakalt'oğə köməybese baksə.

3

Ğar Moiseyaxunal üst'üne

¹ Mot'o görəl vən, ay Buxaçuğon c'ək'p'i bezi İvel viçimux, yaynak' yaq'abaki, beşi Samci Bəyinş k'inək' çalxi İsusa bəğanan.

² Moiseyen Buxaçuğoy İçeynak' k'oj bi azuk'a q'ulluğbsunen Şot'ay çureğalt'oğə bex p'ap'esp'i k'inək', İsusenal İçu q'ulluğa Yaq'abit'ay çureğalt'oğə tam bex p'ap'esebi.

³ Ama k'oja içə bakala hörmətəxunsa, t'e k'oja biq'alt'u ak'est'ala hörmət gele bakala k'inək', İsusi s'İye bəş bakala hörmətəl Moiseyi s'İye bəş bakala hörmətəxun üst'üne.

⁴ Mone, hər k'oja biq'i şot'o bex c'evk'i ust'ane bu, ama hər şeyə biq'i bex c'evk'iyo Buxaçuxə.

⁵ Moiseyi Buxaçuğon İçeynak' k'oj bi azuk'eynak' sa q'ulluğçi baki hər şeyə bex p'ap'espsunen Buxaçuğon beşi gələcəyeynak' həzirbit'oğəne ak'est'ay.

⁶ Xrist'os isə me k'ojin kalaluğ İz kiyel bakala ğar k'inək'e Bavay pit'oğə bex p'ap'espsa. Şot'ay k'ojal yanyan, əğər q'İye yaxun əxil baksuna

q'a Şot'o umud baksuna axıral şirik' ak'est'es bakayan.

Buxaçuğoy səsə ibakat'an ef ük'ə inadkər ma banan

⁷ İvel Urufen pi k'inək':

"Ğe Şot'ay səsə ibakat'an,

⁸ Efi bavoğon ams'i oçala Bez əleyinə c'eğat'an bit'ullarik' ma banan!

Zaxun t'ot'opi, Bezi efi t'öğöl baksunaxun şüpələyinşəki efi ük'ə inadkər ma banan!

⁹ Şot'oğon t'iya q'ırx usen Bezi balt'oğə ak'iyal bakayt'un,

P'urumal Zaxun şüpələyinşəki Bezi içəğoxun baki nu baksuna yoxlayınşbsunt'un çureşi.

¹⁰ T'e vədə Bezi əcuğ t'e nəsili loxol bəc'ük'eşi,

Zuval pizu: <İçoğoy jomont'un taysa,

Bezi laxi yaq'en tet'un taysa>.

¹¹ T'e vədəz əcuğon biq'i elaspı ki,

Bezi içəğoynak' həzirbi t'e irəətluğa tur tet'un çaxk'al!" *

¹² İsə vənal, ay viçimux, bəğanan ki, vəst'a pis fikirxon buy, vəluğ nu bakala ük' maq'an baki! Maq'an baki ki, dirist' bakala Buxaçuğoxun əxil nu bitanan!

¹³ Heq'ədər ki "ğe" pi, əyc'inə umudyax busa, sun-suna ük' taden, barta şuk'k'al günax əşlə feretbaki inadkər maq'an baki!

¹⁴ Axırı yan Xrist'osi bakala hər şeyaxun şərik'yan! Düze, mo Şot'ay yaq'en taysa

* **3:11 3:11** İvel məğ. 95:7-11; Ams'i oç. 14:23,28-35

burqat'an beşi Xrist'osa bakala vëluğ hetər bak-
enesa, hat'etərəl efayan bakale.

¹⁵ Hetər ki, İvel Şame boşe bu:

"Ğe, Şot'ay səsə ibakat'an,

Efi bavoğon ams'i oçala Bezi əleyinə c'eğat'an
bit'ullarik' efi ük'ə inadkər ma banan!" †

¹⁶ P'oy t'e səsə ibaki, ama p'urumal Şot'ay
əleyinə c'eriyorox şuvay? Moiseyen Misirəxun
c'evk'iyorox teney ki bito?

¹⁷ Şi loxolay Buxaçux q'ırx usen əcuğlu?
Günax əşp'est'i oşal ams'i oçala k'as'əsi
barit'oğoy loxol teney ki? ‡

¹⁸ Şuva elaspi "Bezi vəynak' həzirbi t'e
irəətluğa tur tenan çaxk'al" pey? İz əyitəxun
c'erit'oğō! §

¹⁹ Haketərəl baneki, içoğoy nu vëbaksuna
görə Buxaçuğon şot'oğō t'e irəətluğa baysuna
q'ismat tene bi!

4

*Buxaçuğon İsusə q'abulbit'oğōynak' həzirbi
irəətluğ*

¹ Metərлуğen, isə ki, Buxaçuğon əyit tadi t'e
irəətluğa haq'seynak' yast'a hələ imkan bune, t'e
imkana beş kiyelxun nu tərbalayan.

² Axırı yanal hat'e ams'i oçala
k'as'əsit'oğollarik' Şot'ay yax irəətluğ tast'uni
əyitə iyanbaki. Ama şot'oğon me xavari q'ədирə

† **3:15 3:15** İvel məğ. 95:7-8; Əbr. 3:7-8 ‡ **3:17 3:17** Ams'i oç.
14:29; 1 K'or. 10:10 § **3:18 3:16-18** Ams'i oç. 14:1-35; İvel məğ.
94:11; Əbr. 3:11

tet'un avabaki, şot'o görə ki, t'e xavara ük'in tet'un vëbaki. *

³ Yan isə, me əyitə q'abulbi İsusı yaq'en tay-sunen, Buxaçuğon əyit tadi t'e irəətluğa bayansa. Vënubakit'oğö metər pi irəətluğa:

"T'e vədəz əcuğon biq'i elasp'i ki, Bezi içöğöynak' həzirbi t'e irəətluğa tur tet'un çaxk'al!" †

Düze, Buxaçuğon hələ burqesunast'a me əşlə tamambeney, t'e irəətluğa bağalt'oğöy ganu həzirbeney.

⁴ İvel Şamenal mot'o nexə, vüğümci ğine barada şameşi gala: "Vüğümci ğineyal Buxaçuğon bito İzi biq'i əşurxoxun dincəyinşebaki". ‡

⁵ Ama "Bezi içöğöynak' həzirbi t'e irəətluğa tur tet'un çaxk'al!" § əyitəl bünə.

⁶ Bitö me əyitmoğoxunal t'etərə q'amışakes baksa ki, t'e əyit tadi irəətluğa bağalxo bakale. İsə ki, t'e irəətluği barada süft'ə ibakit'oğon Buxaçuğöy əleyinə c'eri içöğö tadeşi me imkana kiyelxun tərt'unbi,

⁷ Buxaçuğon p'urum, t'e əşurxöy loxolxun mema vaxt' c'ovakit'uxun oşa, "ğe" * upsunen amdarxo imkane tadi. Me barada samalcə ala beşi k'alpi əyitmoğon, Davidi İvel məğğə boş izi jomoxun c'eri əyitmoğon ak'esest'a:

* **4:2 4:2** - Miya İsrailuğöy hələ ams'i oçala bakat'an K'alevi taşi Buxaçuğon əyit tadi oçala bəğit'uxun oşa hari t'e oçalin bolluği barada əyitpsunaxune nex. Ams'i oç. 13 † **4:3 4:3** İvel məğğ. 95:11; Əbr. 3:11; 4:5 ‡ **4:4 4:4** Burq. 2:2 § **4:5 4:5** İvel məğğ. 94:11; Əbr. 3:11; 4:1 * **4:7 4:7** Əbr. 3:13

"Ğe Şot'ay səsə ibakat'an
Ef ük'ə inadkər ma banan". †

⁸ Axırı əgər Yeşuay amdarxo tadi Kənan oçala bakala irəətluğaxun exlət taşiniy, t'e vədə Buxaçuğon saal "ğe" pi t'e irəətluği s'iya tene duğoy. ‡

⁹ Metərлуğen, Buxaçuğon İzi azuk' pi c'ək'eşit'oğoynak' həzirbi t'e irəətluğ Ş hələ bəşe.

¹⁰ T'e irəətluğa bağalt'oğonal, içoğoy bito əşurxo biq'i çark'it'uxun oşa dincəyiñst'unbaksa, hetər ki, Buxaçuğone İzi əşurxo çark'est'i dincəyiñşeki.

¹¹ Mot'o görəl t'e irəətluğa baysuni imkana beş kiyelxun nu tərbalayan ki, beşi axıral ams'i oçala Buxaçuğoy əyitəxun c'erit'oğollarik' nu bakane.

¹² Axırı Buxaçuğoy əyit amdara badalbes bakala, təsərbala əyite. Şo p'ətərəflu q'ılincaxunal ğayine, amdari boş başi şot'ay urufa q'a niyətəne aksa, şot'ay üq'eni boş başi izi ük'exun c'ovakalt'oğone çoyel c'evksa.

¹³ Me dünyəne Buxaçuğoxun c'əp'k'in hik'k'al butene, Şot'ay piin bəş bito qap-qayrağə. Şot'o coğab tadalyan yan.

İsus Xrist'os bito samci bəyinişxoxun üst'üne

¹⁴ Yan avabakalayan ki, beşi kala s'i q'azayinşi sa samci bəyinişyax bu. Mo göyurxo c'ovaki, ən

† 4:7 4:7 İvel məğ. 95:7-8 ‡ 4:8 4:8 K'an. 31:7; Yeş. 22:4
Ş 4:9 4:9 - Miya İsusı bari p'iyen amdarxoy günaxxo os'k'it'uxun oşa Buxaçuğon amdarxo neymət k'inək' tadi irəətluğaxune exlət taysa.

İvel gala, Buxaçuğoy tğğöl taşi, Buxaçuğoy Ğar k'aleğala İsuse.

¹⁵ Şo beşi zəyifluğ əsp'est'ala vədineyal yaxun čo nu taradalone, axırı Şo İçal yallarik' sinəyinşakene, ama günax tene əsp'est'e.

¹⁶ Şot'o görəl, barta afırıpsunen ük' bok'osp'ala Buxaçuğoy taxt'a ük'lü işalayınşaken ki, beşi eht'iyəc bakat'an Şot'ay yax ak'est'i ük' bok'ospsuna q'a gorox eysuna haq'es baken.

5

¹ Samci bəyinş amdarxoy boş't'an, amdarxo q'ulluğbseynak'e c'ək'esa. Şo amdarxoy s'iyen şot'oğoy günaxxo os'kseynak' Buxaçuğoynak' payurxo q'a q'urbanxo eçalone.

² Samci bəyinşen nu avabaki günax əsp'est'it'oğoval, düz yaq'axun c'erit'oğoval saat'e q'amış, şot'o görə ki, içal bito insanxollarik' hər sinəyinşaksunaxun zorba tene c'eysa.

³ Şot'o görəl şot'in ham azuk'i, hamal iz əsp'est'i günaxxo os'k'i taşt'eynak' q'urbanxo eçalane.

⁴ Me samci bəyinş s'iya amdaren için içü tadala şey tene, şot'o Buxaçuğone laxsa, hetər ki, Aaronane t'e vaxt' c'ək'p'i laxey. *

⁵ Xrist'osal haketər. Samci Bəyinş baki, İz s'iya alabiyo İç tene, Buxaçuğone Şot'o pi:

«Hun Bezi Ğarnu,
Zu ğeyinaxun Vi Bava k'aleğoz». †

* 5:4 5:4 C'eyş. 28:1 † 5:5 5:5 İvel məğ. 2:7; Əbr. 1:5

⁶ İvel Same q'erəz sa galal metəre nex:

"Hun, Melk'isedek'allarik',

Həmişəluğ bakala sa Samci Bəyinşnu". ‡

⁷ İsusen, İzi me dünyəne yəşəyişsala vədine, İçu bisunaxun çark'est'es bakala Buxaçuğə önepşun q'a şivanbsun afırınepi. Buxaçuğənal Şot'o inebaki. Şot'o görə ki, İsusen İz çureğalt'oğoy təə, Buxaçuğoy çureğalt'oğoy bex p'ap'seynak'e afıriney.

⁸ Düze, Şo Buxaçuğoy Ğarey, ama p'urumal əzyətxoxun c'ovakine əyit bəğsuna zombaki.

⁹ Əzyətxoxun c'ovaki tam ap'iyal İzi yaq'en tağalt'oğəynak' həmişəluğ Çark'est'ale baki.

¹⁰ Buxaçuğənal İçine Şot'o Melk'isedek'a laxit'ullarik' Samci Bəyinş laxi.

Efi vəluğa axıral şirik' efanan

¹¹ Me barada hələ gele şeyyan pes bakoy, ama mot'o əyitmoğənal q'andırışbsun çətine, hamal vən ümüxlaxsun çurtenansa.

¹² Efi həysə məəlim bakala vədəney, ama vəx hələ Buxaçuğoy əyitin k'ə upsuna arşest'i belxun zombale buq'on. Mone, vən hələ q'ari ukuna nu c'ovaki, muç'anaq' üğələ əyel k'inək'nan.

¹³ Muç'anaq' üğələ körpə əylenal k'ə ava düzgünluğ hik'ə.

¹⁴ Buxaçuğoy əyitə q'amışaki, Şot'ay laxi yaq'en taysunen saat'a q'a pişə c'ək'p'es bakala amdarxoynak'e q'ari ukun.

‡ 5:6 5:6 İvel məğ. 110:4

6

¹ Mot'o görəl, ekinan Xrist'osi yaq'en taysuni k'ə baksuna zombat'an me yaq'a təzə taysa burqalt'oğō zombala k'inək' ma zomben. Qaybaki belxun ma burqen: həmişəluğ yəşəyinşaxun əxil sakes bakala günaxaxun yax əxilbsuni barada, Buxaçuğō və baksuna hər şeyaxun üst'ün laxsuni,

² pak baksuni q'aydoğoy q'a bel kul laxsuni barada, p'urit'oğoy bəyinbaksuni saal yaynak' tadeğala həmişəluğ q'ərari barada ma əyitk'en.

³ Buxaçuğon bark'ayin, mot'o həgigiyal eht'iyəc tene bakal.

⁴ Axırı, əgər sunt'in Buxaçuğoxun eğala işığa sa kərəm ak'i, göynuxun yax tadeşi paya q'abulbi, İvel Urufaxunal haq'it'uxun oşa,

⁵ Buxaçuğoy saat' əyitin q'a Şot'ay yaynak' həzirbit'oğoy t'ada avabakit'uxun

⁶ oşal iz vəluğa q'orişi efes tene baksasa, şot'o qaydi toobabest'es ten bakon. Metərt'oğon Buxaçuğoy Ğara p'urum xaça t'əq'ti Şot'o biyaburt'unbsa.

⁷ Hetər ki, usum-usum eğala ağalın xena q'uc'p'i iz loxol əsp'i amdara saat' bar tadala oçalen Buxaçuğoxun xeyir-bərəkət haq'ala k'inək'.

⁸ İz loxol şaş q'a il c'eğala oçal isə hik'k'ala yarayinştenebsa, şo lənətləyinşəkine, iz axıral bok'i barst'une.

⁹ Ama, ay zaynak' əziz bakalorox, metər ualk'ayan, efi metər nu baksuna, çark'esuna q'abulbi düz yaq'en taysuna avayan.

¹⁰ Buxaçux düzgün nu bakes tene bakon. Vən İçu vëbakalt'oğö q'ulluğbat'an biq'ala əşurxo, efi Şot'o bakala çuresuna həmişə ak'est'una eyexun tene c'evk'on.

¹¹ Yanal çuryansa ki, efi me dünyənexun taşit'uxun oşa vëynak' həzirbakit'oğö haq'seynak' me çuresuna axıral şirik' efanan.

¹² Tənbəl ma bakanan, içöğoy vëluğen q'a portbsunen Buxaçuğon əyit tadit'oğö haq'it'oğollarik' bakan.

Buxaçuğoy İz tadi əyiti loxol çurpsun

¹³ Buxaçuğon Avrahama əyit tadi elask'at'an, İçuxun üst'üno nu baksuna görə İz s'iya duğine elasp'ey.

¹⁴ Şot'in "Zu va bol xeyir-bərəkət tadoz, vi nəsiləl avuzbi geleboz" * peney.

¹⁵ Avrahamenal səbirli baki yaq'e bəği, içü əyit tadeşit'uval haneq'i.

¹⁶ Axırı amdarxonal içöğoxun üst'ün bakalt'u elask'at'an, me elasen içöğoy pi əyiti loxol çurpsunat'un ak'est'a, metərлуğenal hər sa höcətə bot'ese baksa.

¹⁷ Buxaçuxal haketər, amdarxo İzi tadi əyitin loxol çurpsuna, İzi pit'oğoy nu badalbaksuna ak'est'un çureğat'an əyitə elasp'ine tast'a.

¹⁸ Me p'ə şeyal - Buxaçuğoy tadi əyit q'a Şot'ay elas - sal sa vəđine əfçi bakes batenekon. Şot'o görə yanal - Şot'ay q'ənədi oq'a gireşit'oğon - beş ük'ə buz k'inək' efi Buxaçuğoxun eğala umuda nu bot'alayan.

* 6:14 6:14 Burq. 22:17

¹⁹ Me umuden yax yəşəyinşesest'a, yax q'orişi enefsa, yax İvel gala bakala pərdinə zapi ən İvel galane taşt'a.

²⁰ T'e gala ki, İsus yaynak' Yaq' Qayk'al baki yaxun bəşe t'iya başı. Şo Melk'isedek' k'inək' həmişəluğ sa Samci Bəyinşe.

7

Bito bəyinşoxun, lap Melk'isedek'axunal üst'ün bakala İsus

¹ Melk'isedek' Salemi * padçağ hamal Ala Arsit'ay c'ək'p'i bəyinşey. Padçağxo q'alib hari q'oş qaybakala Avrahami bəş c'eri şot'o xeyir-bərəkət tadiyo şoney.

² T'e vədə Avrahamen davina düşməni malaxun iz kiyel badit'oğoy vis' payaxun sa paya şot'one tadey. †

Melk'isedek' s'i iç "düzgünluğİ padçağ" up-sune, izi "Salemi padçağ" baksunen isə serluğ eçala padçağ baksunane ak'est'a.

³ Me amdari bavay, nanay, izi əsil-nəsili, he vədə nanaxun baksuni nəəl he vədə bisuni barada maşk'al, lap İvel Şame boşal şamtene. Şo Buxaçuğoy Ğar k'inək' izi bəyinşluğ həmişəluğ bakalone.

⁴ İsə bəğanan me amdar heq'ədər kala am-darey ki, beşi bava Avrahamen için iz kiyel badi male vis' payaxun sa paya şot'one tade!

* **7:1 7:1** - Salem Yerusallima tadeşi s'iyurxoxun soğoney. Me əyit "serluğ" upsune. † **7:2 7:2** Burq. 14:17-20

⁵ Moiseyi şampi k'anuni boş metər sa əmirə bu: Levin nəsilə boş bakala bəyinşxon mandi azuk'axun, yəni içoğoy viçimoğoxun - şot'oğoy bitot'ay bava Avraham baalkayin - şot'oğoy girbi bare vis' payaxun sa paya ext'alat'un. ‡

⁶ Me Levin nəsiləxun nu bakala Melk'isedek'en isə Buxaçuğon İçin əyit tadi Avrahamaxune şot'ay kiyel bakala male vis' payaxun sa paya exst'a. Şot'o xeyir-bərəkətə tast'a!

⁷ Ama bitot'in avayan ki, xeyir-bərəkətə həmişə kalat'in mis'ik't'une tast'a.

⁸ Hamal male vis' payaxun sa paya exst'un me dünyəni, p'uri tağala amdarxoynak'e, miya isə me paya izi bisuni barada maşk'al nu şameşi, izi hələl dirist' baksuni barada exlət tağala sa amdarene exst'a.

⁹ Metərə c'eyşa ki, vis' payaxun sa paya ext'ala Levinen içinal Avrahami kiin Melk'isedek'a t'e paya tadine baksa.

¹⁰ Axırı Melk'isedek'en Avrahama ak'at'an, Levi hələ nanaxun nuval baki bakayin, Avrahamen şot'o törəyınşala şilə iz boşe tarast'ay.

¹¹ İsə bəğanan, əgər leviğoy bəyinşluğbsuna əsəs biq'i k'anunen Buxaçuğoy çureğalo bex p'ap'iniy, t'e vədə Aaronaxun cöy Melk'isedek'allarik' sa bəyinşa k'ə eht'iyəce bakoy?

¹² Bəyinşluği q'aydoğoy badalbaksun isə k'anuni badalbaksun upsune.

¹³ Ama İvel Şamen yax İzi barada uk'ala me Amdar bəyinşluğbseynak' laxeşi tayfinaxun

‡ 7:5 7:5 Ams'i oç. 18:21,26

tene, Şot'ay əsil-nəsili boş q'urban eçala ganu İša biti q'ulluğbiyo tene bake.

¹⁴ Beşi Q'onçux İuday tayfinaxuney, Moiseyi k'anuni boş isə İuday tayfinaxun şinesa bəyinşluğbsuni barada uk'ala şam tene bu.

¹⁵ Metərлуğenal ayanksa ki, Melk'isedek' k'inək' sa bəyinş eysunen k'anun badalebaki.

¹⁶ Şo k'anuna şameşi k'inək' maninesa tayfinaxun baksuna görə təə, İçust'a bakala həmişəluğ yəşəyinşi zorene bəyinş baki.

¹⁷ İvel Şamenal Şot'ay barada metərə nex:
"Hun Melk'isedek'allarik' həmişəluğ bakala sa Bəyinşnu". §

¹⁸ Mone, süft'in əmir ene c'ovateneksa, şot'ay zəyif baksuna q'a sa xeyir nu eşt'una ayank'i.

¹⁹ Axırı t'e k'anunen hik'k'ala axıral şirik' tene bi, şot'ost'a p'urumal kamluğə buy. Həysə isə yast'a me k'anunen yax tadalt'uxun üst'ün sa şeyane umud bu, yax Buxaçuğə İşabes bakala sa şeyə.

²⁰ İçal hat'etər tene, Buxaçuğon miyal elasp'ine yax me umuda əyit tast'a! T'iyəmi bəyinşxoy q'ulluğa burqsun elassuze baki,

²¹ İsusa isə bəyinşluğ elasene tadeşi, axırı Buxaçuğon Şot'o

"Q'onçuğon elasepi, İz fikirəl tene badalbal:
Hun həmişəluğ bakala sa Bəyinşnu!" * pine.

²² Me təzə, içust'a kamluğ nu bakala irəziluği süft'int'uxun üst'ün baksunal Buxaçuğoy Şot'o

elasp'i İsusaxun - me irəziluğa bex p'ap'esp'es Bakalt'uxun ғаçesunene ak'est'a.

²³ Bëyinşxo gelene bake, axırı Levin tayfinaxun bakala t'e bëyinşxo axırda bisat'unıy, içoğoy galal t'iyəminone c'ək'eğala baksay.

²⁴ İsusı isə yəşəyinşi axır butene, şot'aynak'al Şot'ay bëyinşluğ həmişəluğə.

²⁵ Şot'in həmişə amdarxoynak' Buxaçuğoy t'öğöl xoyinşbese baksa, Şot'ost'a amdarxo Buxaçuğə işabes bakala, şot'oğə çark'est'es bakala zore bu.

²⁶ Beşi hametər sa Samci Bëyinşane eht'iyəc buy: İvel, günaxsuz, təmiz, günaxkərxoxun əxil tarak'ala, göynul bakala sa Bëyinşa.

²⁷ Şot'o t'iyəmi samci bëyinşxollarik' hər ғi süft'ə iz günaxxoy, oşal amdarxoy günaxxoy gala q'urban eşt'un lazım bateneksa. Şot'in mot'o sakərəmluğə bi: İçu şot'oğoy günaxxoy gala q'urban tast'unen.

²⁸ K'anuna görə samci bëyinş c'ək'eğalorox adi - günax əsp'est'es bakala amdarxone. K'anunaxun oşa Buxaçuğon elasp'i c'ək'p'ıyo isə İz Gare - İz tapşuruğa tam bex p'ap'esp'es bakala, mot'o layiğ baksuna görə c'ək'əsi həmişəluğ Samci Bëyinş.

8

Ğaçesi təzə irəziluği Samci Bëyinş İsus

¹ Mone, bito me əyitmoğon şot'oyan upsun çuresa ki, beşi Ala Arşit'ay, göyurxo İçeynak'

İvel çadır Bit'ay yön tərəf arsi sa Samci Bəyinşyaxbu. *

² Amdarxoy kiin biq'esi İvel çadıra† q'ulluğbala samci bəyinş təə, Q'onçuğon İçin laxi, əsil İvel çadıra q'ulluğbala Samci Bəyinş!

³ Avayan ki, samci bəyinşxoy əş payurxo q'a q'urbanxo eşt'une, şot'o görə beşi Samci Bəyinşiyal q'urban eşt'eynak' hik'ənesa bakalaney.

⁴ Əgər Şo me dünyəne bakiyniy, Şo sal adi bəyinş tene bakoy, şot'o görə ki, miya Moiseyen şampi k'anunen q'urban eçala bəyinşxo ene bune.

⁵ Me bəyinşxoy q'ulluğbala İvel çadır göynul laxesi İvel çadıra oşq'arst'axun q'erəz hik'k'al tene - iç təə, şot'ay sakala xoji k'inək'e. Şot'o görəne Moiseyen İvel çadıra laxalt'uxun bəş Buxaçuğon şot'o pi: "Bəğa, bitova dəgig Zu va me buruğə ak'est'it'ullarik' düzba". ‡

⁶ Ama həysə İsusa bex p'ap'espseynak' tadesi q'ulluğ me bəyinşxoy bala q'ulluğaxun üst'üne. Şot'o görə ki, Buxaçuğoy yaxunğa çəesi me təzə irəzilüğal, Şot'ay yax tadala umudal süft'int'uxun üst'üne.

⁷ Əgər samciğa çəesi irəzilüğast'a Ş kamluğ nu bakiyniy, t'e vədə p'əmcit'u k'ə eht'iyəcə bakoy?

⁸ Buxaçuğonal me irəzilüğaxun oşa amdarxoy hələl günaxi boş baksuna aneksay, şot'o görəne pi:

* **8:1 8:1** İvel məğ. 110:1 † **8:2 8:2** - Miya israiluğoy ams'i oçala bakat'an içəğoxun taradi İvel çadırı baradane nex. ‡ **8:5**

8:5 C'eyş. 25:40 § **8:7 8:7** C'eyş. 19:3-8; K'an. 5

"Q'onçuğon metərə bayanbsa:

Mone, vaxt' işalayınşebaksa!

İsraili azuk'axun, İuday tayfinaxun tüzə sa
irəzilüğ gəçəğoz.

⁹ Me irəzilüğ Zu içoğoy bavoğoy kiyexun biq'i
Misirəxun c'evk'at'an

Şot'oğoxun gəçəsi irəzilüğ k'inək' tene bakal.

Şorox t'e irəzilüğa gəçəğat'an tadi əyiti loxol
tet'un çurpi,

Zuval Bezi çoya şot'oğoxun tarazdi.

Q'onçuğon metərə nex:

¹⁰ Bezi israilüğoxun gəçəğala irəzilüğ metər
bakale:

Bezi k'anunxo şot'oğoy beyne,

İçoğoy ük'e loxol şamk'oz.

Zu şot'oğoy Buxačux,

İçanal Zaynak' əziz bakala sa azuk' bakalt'un!

¹¹ T'e vədə viçey viçə, amdarxoy suna

<Q'onçuğox çalxa> upsuna eht'iyəc tene bakal,

Şot'o görə ki, kala-mis'ik' bitot'in Za çalxale.

¹² T'e vədə Zuval şot'oğox Bez əyitəxun c'eyisuni
cazina tez zapest'al,

Şot'oğoy əşp'est'i günaxxoy loxolxun tez duğal".

*

¹³ Buxačuğon me irəzilüğa "tüzə" upsunen,
bisit'ay ene nu eşesunane ak'est'i. Axırı bisi baki,
nu eşəğala hər şey əfçibaki tanesa.

9

*Xrist'osi bari p'iyen amdarxoy günaxa os'k'i
taşes baksun*

* **8:12 8:12** Yer. 31:31-34

¹ Süft'in irəziluği boş Buxaçuğə hetər q'ulluğbsuni barada dəgig q'aydoox hamal t'e irəziluğa görə me q'ulluğa bseynek' amdarxoy İvel ga bakalaney. *

² Mot'aynak' İvel çadıre laxesey. T'e çadıri boş bağala k'inək' pısoş saal Buxaçuğə həsrəbaki şumurxo laxseynek' bakala ist'ole buy. Me gane s'i "İvel ganey". †

³ Şot'ay baç'ane isə "ən İvel" uk'ala gane buy. "İvel ga" "ən İvel ganuxun" pərdinene cöybaksay. ‡

⁴ Me "ən İvel" uk'ala ganu buxur bok'ospseynek' bakala q'ızılı q'urban eçala ga saal iz çə q'ızılən but'eşi irəziluği sanduğə buy. Sanduği boş manninen buy q'ızılın q'av, Aaroni tup'ullayınşaki çəmbağ saal Buxaçuğə İz laxi k'anunxo şampi t'əp'ək' jeyurxone buy. §

⁵ İrəziluği sanduği loxol bağışlayınşbsuni q'apağə baksay. Me q'apaği loxol p'ə dənə angelt'un düzbey, şot'oğoy sanduği loxol qayeşi q'ənədxon me gane İvelluğa, Buxaçuğəy miya baksunane ak'est'ay. Ama beşi exlətin mənə həysə mo tene, şot'o görəl me barada gele bəğəloya teyan bağal. *

⁶ Bitə me q'aydınən düzbakit'uxun oşa, me İvel çadıra q'ulluğbəla bəyınşxo hər ği "İvel" uk'ala ganu başi içəğoy q'ulluğat'un bsay.

* 9:1 9:1 C'eys. 25:8-9; 40:1-6 † 9:2 9:2 C'eys. 25:23-39; 26:33

‡ 9:3 9:3 C'eys. 26:31-34 § 9:4 9:4 C'eys. 16:33; 25:10-16;

30:1-6; 37:25-28; Ams'i oç. 17:8-10; K'an. 10:3-5 * 9:5 9:5 C'eys. 25:17-22; 37:6-9

⁷ "Ən İvel" uk'ala ganu isə saycə samci bəyinş, şoval usena sa kərəm, izi saal azuk'i nu av-abaki əşp'est'i günaxxo os'k'i taşt'eynak' bakala q'urbanı p'iyene bayes baksay.

⁸ Metər İvel Urufen ak'esest'a ki, heq'ədər ki me İvel çadır buney, ən İvel gala tağala yaq' qay teney.

⁹ Mot'o həysəəl beşi yəşəyinşast'a ak'es bayanksa: amdaren eçala sal sa payen q'a q'urbanen içü Buxaçuğoy bəş təmiz hesabbest'es tene baksə.

¹⁰ Mo saycə ukuni, üğüni nəəl maninesa os'k'i pakbaksuni q'aydoğost'ane əşesəes bəkon. Şoval bito təzə q'ayda laxamin əşəğala, tumexun hik'k'al nu badalbes bakala sa q'aydooxe.

¹¹ Ama İsus yax me cürə neymət tadest'i sa Samci Bəyinş k'inək'e hari. Şo me dünyənəxun nu bakala, Buxaçuğon laxi, yəni İvel, içust'a kamluğ nu bakala sa çadırane başı.

¹² Şo şameşi q'urbanluğ keçığoy q'a moziğoy p'iyen tene başı t'e çadıri ən İvel gala, İzi beşi günaxxo os'k'i taşt'eynak' bari p'iyene başı. Beşi günaxxoy toya sakərəmluğ ödəyinşi yax həmişəluğ çark'esune q'azayinşest'i.

¹³ Axırı əgər keçığoy q'a moziğoy p'iya nəəl bok'i ocaşi jeq'a bapi xena amdaxoy loxol çəçəst'unen şot'oğö murdar hesabbak-saxun təmizbi İvelebsasa, †

¹⁴ t'e vədə İçu günaxsuz q'urban bi Xrist'osi p'iyen k'ə bon? Həmişə bakala İvel Urufen buybaki İçu q'urban Bit'ay p'iyen beşi əşp'est'i

† 9:13 9:13 Lev. 16:14-15; Ams'i oç. 19:2-9

günaxxo, bisuna taşala taxsırxo os'k'i taşale, yax dirist' bakala Buxaçuğö q'ulluğbseynak' həzirbale!

¹⁵ Şot'o görəl me təzə irəziluğa bex p'ap'esp'iyo, İçu q'abulbit'oğö həmişəluğ miras haq'est'iyo Xrist'ose baki. Şot'ay bisun hələ süft'in irəziluğast'a əşp'est'i günaxxoy gala ödəyiñşi toye baki.

¹⁶ Avayan ki, əgər sa vəsyətnaməne ‡ busa, şot'ay c'ovakseynak' vəsyətbət'ay bisuna təst'igbsune lazım.

¹⁷ Vəsyətbəyo hələ dirist'esa, t'e vəsyətnamə c'ovateneksa. Şo saycə vəsyətbəyo p'urit'uxun oşane c'ovakes bakon.

¹⁸ Mot'o görəl süft'in irəziluğal p'i şipinut tene gəçəsi.

¹⁹ Moiseyen azuk'a k'anuni əmirxo p'ap'esp'it'uxun oşa, q'urban şameşi moziğoy q'a keçiğoy p'iya xenen gərbi, issop' uk'ala oyen q'a č'oč'a irəngen gombi xayen şameşi irəziluği iz loxolal, dirist' azuk'i loxolal çəçənedi.

²⁰ Çəçədiyal pine: «Mo Buxaçuğoy bütüm me şərturxon vəxun gəçəsi irəziluğa təst'igbala p'ine». §

²¹ Şot'in me p'iyaxun İvel çadırı q'a şot'ay boş q'ulluğbseynak' əşəğala bito şeymoğoy loxolal çəçənedi. *

²² Axırı k'anuna görə, pes banekon, hər şeyə p'iyene təmizbi pakbsa, bağışlayınşaksuna içüval saycə bari p'iyene q'azayınşest'a.

‡ **9:16 9:16** - Grek'i muzin me əyit q'a "irəziluğ" əyit sa əyite.

§ **9:20 9:20** C'eyş. 24:8 * **9:21 9:21** C'eyş. 29:12,36; 40:9-10.

²³ Mo şo upsune ki, göynul bakalt'oğö oşq'ar, ama me dünyənexun bakala hər şey p'iyene təmizbaki pakbaksay. Me dünyəne bakalt'uxun üst'ün, göynul bakalt'ay pakbakseyrak' isə me q'urbanxoxun üst'ün q'urbanxone lazım.

²⁴ Şot'o görəne Xrist'os amdari kiin düzbaki, göynul bakala əsil İvel çadıri saycə xoji bakes bakala çadıra təə, ama göynul bakalt'une başi. Baneşi ki, yax görə Buxaçuğoy bəş jomo əmbane.

²⁵ Şo miya İz p'iyene başi. Ama Şot'ay me dünyənexun bakala samci bəyinş k'inək' q'ert'ay p'iya ext'i hər usen me ən İvel gala baysuna eht'iyəc buteney.

²⁶ Tene, burqesunaxun mağay hema kərəme koruğ zapi buq'oy? Ama Şo sa kərəm, me dünyəni axıreyrak' mal mandi sa vədine hari İçu q'urban tast'unen günaxa tumexun əfçibine baki.

²⁷ Hetər ki, amdar sa kərəm p'uri, oşal di-vanebaksa,

²⁸ Xrist'osal haketər. Şot'in İçu sa kərəm q'urban tadi amdaxoy günaxxone os'k'i taşeri. P'əmci kərəm eğat'an isə İçu q'abulbit'oğö, bağışlayinşaksuni q'ərar tadeşit'oğö çark'est'ale.

10

İsus Xrist'osaxun oşa günaxxo os'kseyrak' q'erəz sal sa q'urbana eht'iyəc nu baksun

¹ Moiseyi k'anun yayrak' həzirbaki neymət iç təə, saycə şot'ay sakala xojine. Şot'o görəl

me k'anuna əməlbə hər usen q'urban eşt'unen
amdarxo Buxaçuğoy bəş təmizbes tene bəkon.

² Axırı əgər günaxxo os'k'i taşt'un k'anuni
kiyelxun ayeğala əşeysa, t'e vədə me q'urbanxo
hər dəfə eşt'un het'uvay lazım? Ene sa
kərəm eçeri, sakərəmluğal təmizt'unbakoy,
metərлуğənal Buxaçuğoy bəş taxsırkər bak-
sunaxun çart'unk'oy.

³ Ama me hər dəfə q'urbanxo şampsunen
günaxxoy nu bağışlayınşaksuna,

⁴ şameğala arak'xoy q'a keçigoy p'iye
günaxxo nu os'k'i taşes baksunane ak'est'ay.

⁵ Kot'o görəne Xrist'osen me dünyəne eğat'an
pi:

"Vi çureğalo nə q'urbanxo, nəəl payurxo tene
baki,

Şot'aynak'al Za sa bədənən tadi.

⁶ Va nə bok'ospsuni q'urbanxon,
Nəəl günaxxo os'kseynak' bakala q'urbanxon
tene irəzibi.

⁷ Mot'o görəz pi: <Mone, Vi çureğalt'oğə bex
p'ap'espseynak',

Bezi barada şameşi k'inək' ezsa, ay Buxačux!>"
*

⁸ Metərлуğən, k'anunen şameşiyal bakayin,
Şot'in nexə ki, sal sa q'urbanen, nə payen,
nə bok'ospsuni q'urbanen, nəəl günaxxo
os'kseynak' bakala q'urbanen Buxaçuğə
irəzitenəbi.

⁹ Oşal "mone, Vi çureğalt'oğə bex
p'ap'espseynak'ez eysa" nexə. Metər upsunen

* **10:7 10:7** İvel məğ. 40:6-8

İsus Xrist'osen bisi q'aydin ene nu c'ovaksuna, təzə sa şeyi burqesunane ak'est'a.

¹⁰ Buxaçuğoy çureğalt'oğə bex p'ap'epsuna, İzi beşi gala q'urban tadi bədənən yax sakərəmluğ hamal həmişəluğ İvelbsunane ak'est'a.

¹¹ Me dünyənəxun bakala bito bəyinşxoy əş şone ki, hər ği q'urbanxoq'at'un eçeri, ama şot'oğoy eçala q'urbanxo beşi günaxxo tuməxun os'k'i nu təşes bakala q'urbanxone.

¹² Me Samci Bəyinşen isə sa q'urbane eçeri, günaxa tuməxun os'k'i təşala q'urban! İsəəl Buxaçuğoy yön tərəf, ən hörmətlü gala arsi

¹³ düşmənxoy İzi turin oq'a sakesunane yaq'bəğsa. †

¹⁴ Şot'in tək sa q'urbanen Buxaçuğoy yaq'en taysun çureğalt'oğə me yaq'eynak' tam həzirbine baki.

¹⁵ Mot'o İvel Urufenal

¹⁶ "Bezi israilluğoxun ğaçəğala irəzilüğ metər bakale:

Bezi k'anunxo şot'oğoy beyne,

İçoğoy ük'e loxol samk'oz" ‡

¹⁷ saal

"Şot'oğoy Bezi əyitəxun c'eyşuna q'a

İçoğoy əşp'est'i günaxxo bağışlayinşoz" § upsunen təst'iğəbsa.

¹⁸ Günax bağışlayinşakenesa, t'e vədə q'urban eşt'unəl ene eht'iyəc butene.

Vəst'a bakala vəluga q'orişi efanan

† 10:13 10:13 İvel məğ. 110:1; Əbr. 1:13 ‡ 10:16 10:16 Yer.

31:33 § 10:17 10:17 Yer. 31:34

19 Metərluğen, ay viçimux, İsusı bari p'iyen yaynak' ən İvel gala tağala yaq'ane qaypi.

20 Yaynak' tēzə bakala, yax yəşəyinş tadala yaq'a! İzi bədənə q'urban tadi ən İvel gane bēš bakala pərdinəne zapi. *

21 Beşi me Samci Bəyinşa Buxaçuğon İzi azuk' pi c'ək'p'it'oğoynak' kalone laxi.

22 Şot'o görəl, ekinan Şot'ay t'öğöl təmiz, vəlügen buy ük'en eğen. Şot'ay bēš çoməyin təə, ama pak bala xenen os'eşi, İvel baki eğen. †

23 Ekinan Buxaçuğoxun eğala umuda ma bot'en, t'e umuda bakala vəluga mal ma ben, axırı yax Əyit Tadiyo İzi əyiti loxol çurk'alone!

24 Ekinan suna ük' taden, amdarxo suna çuresuna, saat' əş biq'suna k'alk'en.

25 Vəbakalxoy giresunxo taysunal eyexun ma c'evk'en. Düze, bəzit'oğon me giresunxo nu tay-suna vərdişt'unbe. Ama yan metər ma baken, qoş ma çurk'en, axırı Divanbakala Ğineynak' male mande!

Və amdarxo q'əst'en günax əşp'est'unaxun əxil baksuna k'alpsun

26 Əgər yan serin k'ə baksuna avabaksun q'əst'en günaxyan əşp'est'asa, metər günaxa sal sa q'urbanen os'k'i tene taşon.

27 Mot'oxun oşa yax saycə q'ıye boş arşi Di-vanbakala ğina q'a Buxaçuğoy əleyinə c'erit'oğö əfçibala aruğö yaq'bəğsune manst'a. ‡

* 10:20 10:20 Mrk'. 15:38 † 10:22 10:22 Yez. 36:25 ‡ 10:27 10:27 İsa. 26:11; Sef. 1:18; 3:8

28 Moiseyi k'anunaxun c'erit'oğoynak', p'ə nəəl xib tani şahidluğ bunesa, bisunî q'ərare tadesay. §

29 P'oy ef zənden Buxaçuğoy Ğara hik'k'al bi, Şot'ay beşi günaxxoy gala şipi İvel p'iye loxolxun c'ovakit'oğoy caza k'ə bakale? Buxaçuğoxun ğaçesi irəzilüğa İvelbi p'iye loxolxun c'ovakit'oğoxun, yax me neymətə tadi Urufa hörmətsuzluğbit'oğoxune exlət taysa! *

30 Axırı yan "həyif haq'sun Bezi əşe, cazina tadalo Zuzu" † Uk'alt'u, "Q'onçuğon İzi azuk'a divanbale" ‡ Pit'u çalyanxsa.

31 Dirist' bakala Buxaçuğoy kiyel baft'alo goroxe baki!

Vəluğa malbi qoşmabakanan

32 İsusı yaq'en təzə taysa burqat'an, t'e ğimxo efi zapi koruğxo, t'e koruğxon vəx nu qoşbes baksuna eyex badanan.

33 Vəx axşumi gala laxala vədəmuxal bakene, vəx biq'i bast'eynak' efi baç'anexun baft'i vədəmuxal, vəllarik' çətinluğ ak'alt'oğoy t'öğöl baki şot'oğə efi ük' tadi vədəmuxal bakene.

34 Vən türminə arşit'oğə ük' bok'ospsunnan ak'est'i; vədəne bake ki, ef bakalt'u ef kiyexun haq'suna müqnənbaksay, axırı vəynak' həzirbakiyorox ef kiyel bakit'uxun üst'ün, şot'oğoy həmişəluğ baksuna avananiy.

§ 10:28 10:28 Ams'i oç. 35:30; K'an. 17:6; 19:15 * 10:29 10:29 C'eys. 24:8; Əbr. 13:20 † 10:30 10:30 K'an. 32:35 ‡ 10:30 10:30 K'an. 32:36; İvel məğ. 135:14

³⁵ Şot'o görəl vəx açesmabanan, efi ük'lü baksuni əvəzə tam haq'alnan.

³⁶ Ama Buxaçuğoy yax əyit tadit'u haq'seynak' Şot'ay çureğalt'u əməlbə hər şeyə portpsune lazım.

³⁷ Şot'o görə ki,
"Male mande, lap mal,
Eyseynak' Həzirbakiyo eğale, Şo c'əyitenebakal!
³⁸ Düzgün yaq'en tağalo iz vəluğa görə
yəşəyinsale,
Za bakala vəluğa malbi düzgün yaq'axun
c'eğalt'u isə Bez piin tene ak'al". Ş

³⁹ Ama yan qoşbaki əfçibakalt'oğoxun təə, beşi vəluğa axıral şirik' efi həmişəluğ yəşəyinsə haq'aloroxyan.

11

*Vəluği loxol ost'aar çurpi Buxaçuğoy piyes
şaat' ak'əsiyorox*

¹ Vəluğ - mo umudbaki yaq'bəğala şeymoğoy bex p'ap'sunaxun nu şüpələyinsəksun, piin nuval ak'ayin, ama t'e şeymoğoy baksuna hisbsun upsune, mot'oğoynak' sa binorane.

² Beşi bavoox-kalboox me cür vəluğa görət'un Buxaçuğoy piyes saat' ak'ése.

³ Me vəluğene yax q'amişakest'a ki, me dünyənə Buxaçuğone yaratmışı, hetərə Şot'in İzi sa əyiten hik'k'alaxun beşi ak'ala hər şeyə bi.
*

Ş 10:38 10:38 Hab. 2:3-4; Rim. 1:17; Gal. 3:11 * 11:3 11:3
Burq. 1:1; İvel məğ. 32:6,9; 2 P'y. 3:5

4 Me vëluğene Avela Buxaçuğoynak' K'aini eçeri payaxun saat' bakala pay eçest'i. Me vëluğa görəne şo Buxaçuğoy piyes saat' ak'eşi, Buxaçuğonal şot'ay düzgün yaq'a baksuna avabaki şot'ay eçeri paya q'abulbi. Həysəəl, Avel p'uriyal bakayin, şot'ay me vëluğ hələl beş piin bəşe. †

5 İçust'a metər vëluğ baksuna görəne Xanok' me dünyənexun bisuni k'ə baksuna avabakinut' ext'eşi. Şot'o bəğğətet'unbsay, şot'o görə ki, Buxaçuğon şot'o exedi, axırı Xanok' hələ me dünyəne bakat'an Buxaçuğon şot'ay İz piyes saat' ak'esuna içü avabakest'ened. ‡

6 Vëluğ nu bakala gala isə Buxaçuğoy piyes saat' ak'esun mümkün tene. Buxaçuğoy yaq'en taysuna çureğalt'in Şot'ay baksuna q'a Şot'ay İçü qəvəğalt'oğoxun çə nu tarast'una vëbakalane.

7 Me vëluğene Noya izi ailinə xenen çaxpsunaxun çark'est'eynak' sa gəmi düzbest'i. Axırı Buxaçuğon şot'o İzi k'ə bsun çuresuni barada uk'at'an, Noyen t'e hadisəğə hələ nuval ak'i bakayin vënebaki, Buxaçuğə bakala hörmətə görə Şot'ay əyitə p'əbsunaxun q'ibi içü uk'alt'oğə bitova bine. Metərлуğen, izi me hərəkəten dünyəne bakala amdarxoy q'ərarane tadi, iç isə izi düzgünluğa görə Buxaçuğoy c'ək'eşiyone baki. §

8 İçust'a metər vëluğ baksuna görəne Avrahamal Buxaçuğon içü oçal miras tast'una

† 11:4 11:4 Burq. 4:3-10 ‡ 11:5 11:5 Burq. 5:18-24 § 11:7 11:7 Burq. 6:13-22; 7:1; 1 P'y. 3:20

uk'at'an hayzeri Şot'ay əyiten izi nu çalxala oçala taşi. *

⁹ İçust'a metər vëluğ baksuna görəne şo t'e əyit tadeşi oçala çadiri boş, içuxun barabar İsaak'a q'a İak'oval miras koft'ala t'e oçala şot'oğoxun sagala sa q'ərib k'inək' başi arşi.

¹⁰ Axırı Avrahamen Buxaçuğun içeynak' memar İç bakala, binorina İçin laxi sa şəhər həzirbsuna avaney. †

¹¹ İçust'a metər vëluğ baksuna görəne Avrahami izi q'oja vədine, Sara ərəmik[‡] baalkayın, əyel baki. Axırı şot'in içü Əyit Tadi'tay İzi əyitin loxol çurpsunaxun şüpələyinq tene baksay. §

¹² Metərлуğenal izi sa tur gərəmzoğə bakala amdaraxun göynul bakala muç'uliğoy hama, dənizi börine bakala q'ume hama sa nəsilə törəyinqaki. *

¹³ Bitə me amdarxon me dünyəne yəşəyinqala vədine içəğə əyit tadi'təğə nuval ak'i bakayt'un, biyat'an içəğəst'a bakala t'e vëluğ mal tene baki. Şot'əğə me içəğəynak' həzərbakit'əğə şorox bex p'ap'amint'un ak'i vëbaksay, içəğəy isə me dünyəne sa q'onağ baksuna, me dünyənəxun içəğəynak' k'oj nu baksuna avat'uniy. †

* **11:8 11:8** Burq. 12:1-5; Ap'ost'. 7:2-4 † **11:10 11:10** Buxaçuğun vëbakalxoy gələcəyeynak', həmişəluğ içəğəxun baksəynak' həzirbi ga. Əbr. 12:22; Qay. əyit 21 ‡ **11:11 11:11** *ərəmik'* - əyel eçes nu bakala çuux § **11:11 11:11** Burq. 17:19; 18:11-14; 21:1-2 * **11:12 11:12** Burq. 15:5-6; 22:17; 32:12; Rim. 4:19 † **11:13 11:13** Burq. 23:4; 47:9; 1 Hadis. 29:15; İvel məğ. 39:12; 1 P'y. 2:11

14 Metər amdarxon içoğoynak' həzirbaki k'oja q'erəz galat'un aksa.

15 Axırı içoğoy c'eri oçala k'oj pi ak'it'unıy, qaybakesal bat'unkoy.

16 Ama şot'oğon içoğoy k'oja göynul, me dünyənexun saat' bakala sa galat'un aksay. Şot'o görəl Buxaçuğon şot'oğ "Buxaçu" pi k'alpsunast'a əyib sa şey atenkəsa, axırı şot'oğoynak' içoğoy yaq'bəğala t'e şəhərə, t'e k'ojane həzirbey.

17 Me vəlūgene Avrahama Buxaçuğon içu yoxlayınşat'an izi ğar İsaak'a q'urban eçest'i. Şot'o əyite tadeşey, ama şot'in izi tək sa ğara q'urban tast'unaxun qoş tene baki. ‡

18 Manu ki, Buxaçuğon içu əyit tadi t'e nəsil İsaak'axun törəyinşakalane. §

19 Şot'in avaney ki, Buxaçuğon İzi əyitin loxol çurpseynak' lazım bakayin lap p'urinane bəyinbon. Haketərəl baneki, axırı İsaak' şot'o pes banekon p'uri ganuxune qaybaki tadeşi.

20 İçust'a metər vəlūğ baksuna görəne İsaak'en İak'ovi q'a Esavi gələcəyə ak'i şot'oğ xeyir-bərəkət tadi. *

21 İçust'a metər vəlūğ baksuna görəne İak'oven elmux tatat'an çombağa tayağbaki İosifi p'ə ğaral xeyir-bərəkət tadi Buxaçuğ bul k'os'bi. †

‡ 11:17 11:17 Burq. 22:1-10; İak'. 2:21-24 § 11:18 11:18 Burq. 21:12; Rim. 9:7 * 11:20 11:20 Burq. 27:27-29; 39-40 † 11:21 11:21 Burq. 47:31-48:20

22 İcüst'a metər vëluğ baksuna görəne İosifen biyalt'uxun bəş israilluğoy Misirəxun c'eyşuni barada pi, c'eğat'anal izi üq'ənxo exst'unane tapşurbi. ‡

23 İçoğost'a metər vëluğ baksuna görəne Moiseyi nana-bavan şo nanaxun baki'tuxun oşa xib xaş şot'o c'ap' efi. Şot'o görə ki, me əylin q'erəz əyloğollarik' nu baksuna at'unk'i. Padçağı əmirenal şot'oğə q'ıdestenedi. §

24 İcüst'a metər vëluğ baksuna görə Moiseyen kalabakit'uxun oşa tene çureşi ki, içü faraoni xuyəri ğar uk'at'un. *

25 Şot'in me dünyəni saat' ak'eğala, ama günaxen buy, c'ovaki-tağala yəşəyınşaxunsa, Buxaçuğoy azuk'axun sagala koruğ aksunane c'ək'p'i.

26 Şot'o görə ki, gələcəyə içeynak' həzirbakit'oğəne aksay. Buxaçuğoy C'ək'p'it'u görə içü oq'a biq'suna Misiri bito var-dövlətəxun üst'üne hesabbsay.

27 İcüst'a metər vëluğ baksuna görə şot'in Misirəxun c'eğat'an faraoni əcuğoxun tene q'ıbi. Şot'in amdarxoy Nu Ak'es Bakalt'u ak'ala sa amdar k'inək' hər şeyə portebi. †

28 Me vëluğəne Moiseya israilluğə pest'i ki, bəsp'ala angelen içəğoy nanaxun baki süft'in ğarmoğə maq'an laft'i pi, q'uziğə şampi şot'oğoy p'iya içəğoy çomxoy alin alataq'at'un ləəmdi. ‡

‡ 11:22 11:22 Burq. 50:24-25; C'eyş. 13:19 § 11:23 11:23 C'eyş. 1:22; 2:2; * 11:24 11:24 C'eyş. 2:10-15 † 11:27 11:27 C'eyş. 2:15; 12:31-41; 12:51 ‡ 11:28 11:28 C'eyş. 12:21-30

29 İçoğost'a metər vëluğ baksuna görəne israilluyox Č'oč'a dənizə q'ariluğaxun c'ovakala k'inək't'un c'ovaki, ama misirluyox hari c'ovaksun çureğat'an t'iya batk'i p'urt'un. §

30 İçoğost'a metər vëluğ baksuna görəne israilluyox Yerixon şəhəri hərrəmine vüğ gi fıripit'uxun oşa t'e şəhəri bariyox bari. *

31 İçust'a metər vëluğ baksuna görəne tarak'ala Raxaven israilluğoy Kənan oçala bəğseynak' yaq'abit'oğoynak' čomo qaypi. Me vëluğene şot'o Buxaçuğə nu çalxalt'oğoxun sagala bisunaxun efi. †

32 Mat'ay sunt'ay s'iya duğaz? Həysə Gideoni, Baragi, Samsoni, İft'ahi, Davidi, Şamueli saal xavareçalxoy s'iya cöy-cöy duği vaxt' tez besp'al.

33 Şot'oğonal içəğost'a metər vëluğ baksuna görət'un padçağluğxo kiyel bast'ay, düzgünluğın k'ə baksunat'un ak'est'ay, Buxaçuğon içəğə əyit tadit'oğot'un haq'say. Şot'oğon içəğoy loxol eğala şirət'un şipbsay, ‡

34 aşampi taşala aruğə açesp'i besp'ala q'ilıncaxunt'un çarksay. Şorox bitala ganuxun hayzeri p'urum zorbat'un baksay, davinast'a axıral şirik' ost'aar çurpi q'erəz azuk'xoy q'oşunxo içəğoy bəş badi şəp't'unsay.

35 Çupuxxoynak' içəğoy p'uriyoxe bəyinbaki qaybaksay. § Bəzit'oğon isə çark'eşes baalkayt'un, p'urumal içəğə zülüm tadesunat'un

§ 11:29 11:29 C'eyş. 14:21-31 * 11:30 11:30 Yeş. 6:12-21

† 11:31 11:31 Yeş. 2:11-12; 6:22-25; İak'. 2:25 ‡ 11:33 11:33

1 Şam. 17:34-36; Divan. 14:6-7; Dan. 6:1-27 § 11:35 11:35 1 Padç. 17:17-24; 2 Padç. 4:25-37

üst'ün aksay, şot'o görə ki, gələcəyə içöğoynak' həmişəluğ yəşəyinşə həzirbake.

³⁶ Axşumi gala bakalorox, t'ap'eğalorox, türminə baft'i zincirenğaçeşiyoroxal buney.

³⁷ Şot'oğö jəlayinşt'unbsay, buşq'unlayinşi bİYexun cöyt'unbsay, q'ılincen duği best'unbsay. Şot'oğö qəvt'unbsay, şoroxal k'oj-mesaxun baki, içöğoy loxol eğelin q'a keçin t'ola lavk'i busa-yəğa tarak'alat'un baksay. Bitot'in şot'oğö lağat'un haq'say.

³⁸ Me dünyə içöğö layiğ nu bakalt'oğon içöğoy yəşəyinşa ams'i oçalxo, buruxmoğö, mağaroğoy q'a q'ayoğoy boş c'ovakeşt'alat'un baksay.

³⁹ Şorox bito içöğöst'a bakala vəluğa görə Buxaçuğoy piyes şaat't'un ak'esay, ama p'urumal şot'oğoy saycət'in içöğoynak' həzirbakit'oğö tet'un haq'i.

⁴⁰ Şot'o görə ki, Buxaçuğoy əyit tadit'oğoy bex pap'suna aksun yaxə q'ısmat baki. Moval şo upsune ki, şot'oğon me həzirbaki neymətə saycə yaxun sagala şot'oğö haq'i noxsansuz bakalt'un.

12

Buxaçuğoy yaynak' bala bavaluğ

¹ Metərluğən, isə ki me amdarxoy biyorox bito beş piin bəşe, ekinan t'e həzirbakit'oğö p'ap'seynak' bakala me yaq'a t'it'at'an, yax bİhiluğ bala, yax me yaq'axun c'evk'es bakala günaxa beş loxolxun boşeri t'it'en. Me yaq'a beş bəş c'eğala bito çətinluğxo axıral şirik' portp'en,

² yax me yaq'a c'evk'i, yax noxsansuz bes bakala İsusə bəğən. Axırı Şot'inal İçeynak'

həzirbakit'oğö haq'seynak' hetər hörmətsuz şeyurxoxune c'ovaki - xaçe loxol t'əq't'əşine p'uri! İşəəl Buxaçuğoy t'öğöle arşe, Şot'ay yön kule!

³ Günaxkərxoy piyes düşmən ak'əsi, şot'oğoy kiyelxun mema əzyət zapi İsusə bəğanan! Bəğanan ki, urufaxun nu bitanan, turel manst'eynak' zorba bakes bakanan!

⁴ Hələ k'ənan zapi ki? Günaxa bul nu k'os'bi p'i c'eğamin portp'sun k'ə baksuna tenan ava hələ vən.

⁵ Buxaçuğon vəx bavan iz ğara uk'ala k'inək' pi əyitmoğö ef eyex badanan:

"Bez ğar, Buxaçuğon va çətinluğxoxun c'ovakest'at'an, mot'o şaat' tərəfəxun bəğə,

Va me yaq'en zombat'anal urufaxun ma bita!

⁶ Axırı Buxaçuğon İz çureğalt'une tərbiyə tast'a, İçeynak' ğar bit'une t'api zombsa". *

⁷ Efi ak'ala koruğxo Buxaçuğoxun eğala tərbiyə k'inək' q'abulbanan. Axırı Buxaçuğon efi loxol bavan iz ğare loxol bəğala k'inək'e bəğsa. Mani ğarane bavan tərbiinə cazasuz tast'a?

⁸ Əğər vən ef bavaxun bito bavoğon içoğoy əyloğö tadala tərbiinaxun ak'itenansa, t'e vədə vən ğar təə, bic' baki əyloxnan.

⁹ Beşi bitot'ay yax törəyinşi, yax tərbiyə tadi, yanal şot'oğö hörmətbala sa bavane bu. İşə bəğanan göynul bakala, Şot'ay əyiten taysunen yax yəşəyinş tadala Bava beşi hörmət heq'ədər bakalane!

* 12:6 12:6 Məs. 3:11-12

10 Beşi me dünyəne bakala bavoğon yax samal vədəluğ, içoğoy ava k'inək't'un tərbiyə tade. Buxaçuğon isə yaynak' ən saat'o k'ənesa, şot'one aksa, beşi içullarik' İvel bakseyinak'e tərbiyə tast'a.

11 Düze, tərbiinə haq'ala vədəmoğost'a me tərbiinə yax müqst'axun gele q'aç'est'a, ama oşa me tərbiinaxun c'ovakit'oğon düzgünluğı q'a serluğı k'ə baksuna, şot'ay tadi neymətəxo ak'alt'un.

12 Kot'o görəl ost'aar çurpanan, kiyeşun-tureşun ma bitanan! †

13 Ef tağala cığıra düzbanan ‡ ki, axsağlayınşala tura çaxk'at'an, şot'o xoxp'i təə, q'olaybi bakanan.

14 Bitot'uxun serlu baksuna saal İvel baksuna çalışakanan, axırı İvel tenansa, Q'onçuğoy t'öğölal bakes tenan bakal.

15 Bəğanan ki, ef boş Buxaçuğoy ak'est'ala saat'luğaxun çə taradalorox maq'an baki, ağı il k'inək' göyünbaki efi boş gelet'oğoy yəşəyinşa maq'at'un ağı bi. §

16 Bəğanan ef boş əxlagsuz nəəl Esavallarik' Buxaçuğoxun əxil bitalorox maq'an baki. Şot'in içü k'ojin kala ğar baksunen tadala haq'q'a sa t'alik' xorayeynak'e toydey. *

17 Axırı avanan şot'in oşa heq'ədərə izi bava me haq'q'a içü qayst'eynak' xoyinşbi, ama tene haq'es baki. Neğal şinəpi, ama hik'k'al badalbes tene baki. †

† 12:12 12:12 İsa. 35:3 ‡ 12:13 12:13 Məs. 4:26 § 12:15 12:15

K'an. 29:18 * 12:16 12:16 Burq. 25:29-34 † 12:17 12:17 Burq. 27:30-40

18 Bəğanan, efi həysə یشalayınşakalo nə kul duğes bakala, içuxun arux c'eğala israilluğoy یشalayınşaki Sinay burux tene, nə bayinq'luğ q'a zülmət, nəəl tufan. ‡

19 İsrailluğon şeypuri q'a Buxaçuğoy səse ibakat'an q'iyexun t'ut'upi, Buxaçuğoy əyitmoğoy ibakit'uxun oşa "ene yaxun maq'an əyitp'i" pi xoyinşbi ga tene.

20 Mo Buxaçuğoy "me buruğoy sa heyvanal laft'ayin, şot'o jələyinşi bəsp'anan" əyiten am-darxoy pula haq'i, §

21 lap Moiseya içuval q'iya badi "q'iyexun t'ut'uzne" pest'i ga tene! *

22 Efi یشalayınşakalo dirist' bakala Buxaçuğoy şəhər, İvel Yerusəlim bakala Sion buruxe! Efi hari ga hazarxon angelxoy müqluğa gireşi gane, †

23 k'ojin kala ğar baki c'ək'əsit'oğoy, ‡ içoğoy s'iyurxo Buxaçuğoy girkə sameşit'oğoy bakala gane. Vən bitot'ay Divanbal bakala Buxaçuğoy q'a içoğoy noxsansuz bi Buxaçuğoy piyes düzgün ak'əsit'oğoy t'öğölən eyə.

24 Vən təzə irəzilüğa bex p'ap'esbseynek' c'ək'əsi İsusi, İz şipi p'i Avelen şipi p'iyaxun üst'ün baksuna ak'est'alt'ay t'öğölən eyə. §

‡ 12:18 12:18 C'əys. 19:16-22; 20:18-21; K'an. 4:11-12; 5:22-27

§ 12:20 12:20 C'əys. 19:12-13 * 12:21 12:21 C'əys. 19:9-25; K'an. 4:11-12; 5:22-26; 9:19 † 12:22 12:22 Burq. 4:10 ‡ 12:23 12:23 - Mot'in İsusi bə'anəxun tağalt'oğoy ga Buxaçuğoy piyes k'ojin kala ğare ga bəhi bakala k'inək' baksunəne ak'est'a. § 12:24 12:24 - Aveli bari p'i həyif haqsuni p'iney, İsusi bari p'i isə çark'esun eçala p'ine.

25 Şot'o görəl bəğanan, vəxun əyitk'ala Buxaçuğoxun čo ma taradanan! Axırı əgər me dünyənəxun bakala Moiseyi pit'oğə nu ibakit'oğon içəğoy cazina haq'et'unsa, t'e vədə beşi, göynul Bakalt'ay pit'oğə nu ibakalt'oğoy, cazasuz manst'un mümkünə ki? *

26 Şot'ay səsen t'e vədə oçala jik'epi, ama oşa saal əyit tadi pine: "Zu sa kərəməl oçala jik'k'oz, ama tək oçala təə, göyurxoal". †

27 "Sa kərəməl" əyiten ak'esest'a ki, me dünyəne jik'p'i əfçibes bakala şeyurxo əfçibakale, t'e vədəl saycə nu əfçibes bakala şeyurxo mandale.

28 Mone, yan me nu əfçibes bakala padçağluğa haq'aloroxyan. Mot'aynak'al Buxaçuğə boşluyan. Şot'o görəl, ekinan Buxaçuğə İz çureğala k'inək' bul k'os'ben. Şot'ay s'iye q'a kalaluğın bəş bakala hörmətə ak'est'en,

29 axırı beşi Buxačux "bok'osp'i şik'ala" ‡ Buxačuxe.

13

Axırınci ögüd-nəsyətxo

1 Suna viçen viçə çureğala k'inək' çurekinan.

2 Barta ef çomxo həmişə q'onağxoynak' qayq'an baki. Metər bi, mot'oxun içəğoy xavar nuval bakayin, k'oya angelxo q'onağbiyoroxe bake. *

* 12:25 12:25 C'eys. 20:22 † 12:26 12:26 C'eys. 19:18; Divan. 5:4; İvel məğ. 68:9; Hak'. 2:6 ‡ 12:29 12:29 K'an. 4:24; 9:3; İsa. 33:14 * 13:2 13:2 Burq. 18:1-8; 19:1-3

³ Türminə bakalt'oğö eyexun ma c'evk'anan, vëx şot'oğöy gala laxanan. Əzyəti boş bakalt'oğöval ef piin bësh eçeri şot'oğö ef eyexun ma c'evk'anan.

⁴ Barta işq'ar-çuğon kəbin gəçəgət'an suna tadi əyitə hörmətg'at'unbi, barta işq'aren çuğoy, çuğonal işq'ari bula maq'an k'os'bi. Axırı tarak'ala çuux-işq'areynak'al, əxlagsuzluğbalt'oğöynak'al q'ərara Buxaçuğon İçin c'evk'ale.

⁵ Təngin qoşt'an ma t'it'anan, efi bakalt'uxun irəzi bakanan, Buxaçuğoy pit'u ef eyexun ma c'evk'anan:

"Va sal sa vədine tək bartezk'on,
Va barti tatezğon". †

⁶ Şot'o görəl hetər ki şameşene yanal arxayin nəxyan:

"Bezi kiyexun biq'alo Q'onçuxe, het'uxun q'ıboz?
İnsanən za hik'k'alal bes tene bakan!" ‡

⁷ Vëx me yaq'a laxi, Buxaçuğoy əyitə vëx p'ap'esp'it'oğö eyexun ma c'evk'anan. Bëğanən k'ə bəxt'əvərt'un! Şorox düz yaq'axun nu c'eyşuna görət'un metər bake, vənal haketər banan!

⁸ Axırı İsus Xrist'osi badalbakala ga butene - Şo nəyniyal, geyal, əyc'əl haşone! Həmişəəl haketər bakale!

⁹ Bëğanən ki, sal sa seri nu bakala zomb-sunen vëx düz yaq'axun maq'an c'evk'i. Am-dara iz tağala yaq'a ost'aar balo Buxaçuğoxun eğala şaat'luğə, ukun c'ək'psuni barada bakala

† 13:5 13:5 Burq. 28:15; K'an. 31:6,8; Yeş. 1:5; 1 Hadis. 28:20

‡ 13:6 13:6 İvel məğ. 118:6-7

lazımsuz q'aydoox təə. Axırı me q'aydoğon şuk'k'ala sa xeyir nu tast'una ayank'i.

¹⁰ Beşi həysə t'etər sa q'urban eçala gane bu ki, t'iya eçala q'urbanaxun sal İvel çadıra q'ulluğbala bəyinşxoy ukala icaza tene bu. §

¹¹ Samci bəyinşen günaxi gala şameşi q'urbani p'iya ext'i "ən İvel" uk'ala galane baysay, q'urbani yeq'a isə israilluğon içoğoy çurk'ala ganuxun əxil c'evk'i bok'ost'unbsay. *

¹² İsusenal İçu haketərə q'urban bi: şəhərexun t'öğx galane əzyət zapsun p'uri, İz p'iyen amdarxoy günaxxo os'k'i taşeri şot'oğə İvelebi.

¹³ İsə ekinan yanal, yax Şot'ollarik' oq'a biq'i beşi bakala ganuxun t'öğx c'eri İz t'öğöl tağen.

¹⁴ Axırı me dünyənəxun yaynak' k'oj batenekon, mo həmişəluğ tene. Yan Buxaçuğon beşi gələcəyeynak' həzirbi k'ojin yaq'ayan bəğsa.†

¹⁵ Şot'o görəl, isə ki İsusen yaynak' me yaq'a qaypene, ekinan t'ətər ben ki, beşi jomoxun Şot'ay s'i maq'an biti, barta me tərifə Buxaçuğoynak' sa q'urban k'inək' eçen.

¹⁶ Barta şaat' əş biq'suna q'a amdarxo beşi bakalt'uxun cöybi tast'una eyexun ma c'evk'en,

§ **13:10 13:10** - Miya İsusi beşi günaxxo os'k'i taşt'eynak' bisunaxune exlət taysa. Şot'ay bisun günaxxo bağıslayinşest'ala təzə q'urban eçala gane baki. Me q'urban mot'oxun bəş samci bəyinşxoy eçeri bito q'urbanxoxun üst'üne, şot'o nu q'abulbalt'aynak'al çark'esun butene. * **13:11 13:11** Lev. 4:12; 6:30; 16:27 † **13:14 13:14** Əbr. 11:16

axırı metər q'urbanxo Buxaçuğoy piyes saat'e ak'esa.

¹⁷ Efi kalat'oğō ūmūxlaxanan, vəx me yaq'a laxalt'oğoy əyitəxun ma c'ekinan. Axırı şot'oğoy kul ef loxole, üşe-ğena vəx bət'unğsa, axırdal içoğoy bit'oğō Buxaçuğō ak'est'alt'un. T'etər banan ki, şot'oğoynak' içoğoy taşala me q'ulluğ yük təə, mūqluğq'an baki. Axırı ketər nu bakayin, vəynak'al mot'oxun sa xeyir tene bakal.

¹⁸ Yaynak' afırıpanan. Yan arxayinyan ki, beşi ço mas'ine, həmişəəl düzgün bakala əşurxoyan biq'sa.

¹⁹ Saal xaişezbsa ki, bezi efi t'öğöl usumluğen qaybakseynak' afırık'anan.

²⁰ Barta serluğ eçala Buxaçuğon - yaynak' Kala Çoban bakala beşi Q'onçux İsusa p'uri ganuxun bəyinbit'in, Şot'ay şipi p'iyen həmişəluğ irəzilüğa təst'igbit'in -

²¹ İz çureğalt'oğō bex p'ap'esbseynak' vəx düz yaq'aq'an c'evk'i. Barta İsus Xrist'osi eçeri me q'urbanen yaxal Buxaçuğō işabeq'an, barta Buxaçuğon yax İz piyes saat' ak'eseynak' k'ə lazimesa, şot'oq'an tadi. Barta İsus Xrist'osi s'i həmişəq'an tap'eşi! Ammen!

²² Bez viçimux, ene namak'a gele boxoy tez şame, vəxunal me şampi ögüd-nəsyətxo axıral şirik' k'alpi şot'oğō q'abulbsunaz xaişbsa.

²³ Sa xavaral vəx uk'az: beşi viçi T'imot'eya tərbet'un. Əgər şo usumluğen eğayin, zuval şot'oxun sagala ef t'öğöl eğoz.

24 Efi kalat'oğo, Buxačuğoy c'ək'p'i İvel azuk'a bitova dirist'uğez nex. Miya, İt'alina bakalt'oğoxunal vëynak'e dirist'uğ bu.

25 Barta Buxačuğon İzi şaat'luğa vëxun kammaq'anbi!

Udi Bible
Udi Scripture translation

copyright © 2020 Translation Services International Ltd. and Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Udi)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-07-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 26 Jul 2025 from source files dated 9 Jul 2025

174556f0-71b4-5f1c-b512-2117b07ebbf0